

Kijkers voor Estland

Hans Vader

Eén van de jubileum activiteiten ter viering van het 50 jarig bestaan van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland, was het inzamelen van gebruikte kijkers voor een school in Estland. Omdat we daarnaast € 575 ingezameld hadden, konden we ook nog nieuwe kijkers kopen.

Doordat de firma Ganymedes uit Amstelveen, ons goede doel steunde, kregen we een flinke korting van 30 procent. Hierdoor konden we zes Swallow 8x42 kijkers kopen. Dit is een prettige lichte kijker die goed in de hand ligt. Met de vier gebruikte kijkers en een goede telescoop, hadden we een mooie gift voor de lokale school in Virtsu, Estland. Het probleem was echter hoe we deze kijkers in Estland konden krijgen zonder dat een deel (of alles) achterover gedrukt zou worden door de douane.

Omdat ik samen met mijn vrouw Margriet dit jaar van plan was om te gaan vogelen in Polen, besloten we om de kijkers persoonlijk te gaan brengen. De tocht naar Polen verliep voorspoedig, met als eerste een bezoek aan de Oostzeekust. Landschappelijk lijkt Polen veel op Nederland. Erg vlak, veel wei- en bouwland, maar met meer bos. De kust ziet er aardig uit, met vrij smalle duinen die vooral met naaldhout begroeid zijn. Hier en daar is een groot binnenmeer of een lagune. Op één plaats, bij Leba zijn zeer grote stuifduinen van wel 50 meter hoog die over een naaldbos wandelen. Dit ziet er imposant uit en is tevens een bezienswaardigheid voor vele toeristen, maar ook veel Polen gaan er een dagje uit. In het naaldbos stikt het van de Fluiters, iets dat wij niet gewend zijn. De rest van de vogelbevolking doet erg Nederlands aan, maar alles komt voor in veel lagere aantallen. Alleen met de aantallen Ooievaars winnen ze het van ons. Na de kust hebben we het Biebrzanski Nationaal Park bezocht. Door het droge voorjaar met al zes weken nauwelijks enige neerslag, waren alle van oorsprong natte delen nu erg droog. De nog natte delen waren moeilijk bereikbaar of verboden terrein. We hebben vele mooie vogeltorens beklommen en van daar uit Elanden, Kraanvo-

gels en Schreeuwarenden gezien. Alles verbleef echter op vrij grote afstand en was dus fotografisch geen succes.

Hierdoor besloten we eerder dan de planning was, om dan maar eerst naar Estland te gaan. De tocht door Litouwen en Letland was niet echt spectaculair. Deze landen lijken erg op noord Nederland, maar met minder bebouwing en vooral ook minder vogels. Bij de grenzen was het even spannend, omdat we zoveel kijkers niet mochten invoeren. Doordat onze contactman in Estland al enige weken niets meer van zich had laten horen, hadden we ook geen in het Ests of Russisch vertaalde verklaring bij ons. Wel hadden we zelf op briefpapier met het logo van de Vogelwerkgroep, een in het Engels opgestelde verklaring, waarin stond dat de kijkers een gift waren voor een school in Estland. Gelukkig keek de douane nauwelijks naar de inhoud van de caravan. Ze deden wel ontzettend moeilijk over de verzekering en de papieren van de caravan. Het kostte je zeker drie kwartier tot een uur voor je de grens over mag, maar dat is nog niets vergeleken bij de dagen dat de vrachtwagen chauffeurs moeten wachten.

In Estland hebben we de kust weer opgezocht en er gekampeerd. Het is een leuke kust met weinig vogels maar er zat wel een Kwartelkoning naast de caravan.

Vervolgens moesten we naar Virtsu, een klein kustplaatsje tegenover het grote Oostzee-eiland Saaremaa. Na enig zoeken vonden we het plaatsje en ook de lokale school, maar deze was gesloten. Niemand sprak daar iets anders dan Ests, maar met handen en voeten kregen we een lokale vrouw zover, dat ze voor ons uit fietste naar de woning van Peeter Vissak, onze contactman. Deze bleek buiten het plaatsje te wonen in een oude boerenwoning achter een grote ruïne. Zelf hadden we dit nooit gevonden. Er was helaas niemand thuis, dus hadden we de caravan maar in zijn boomgaard gezet. Aan het eind van de dag kwam een auto het terrein op. De man die er uit stapte bleek Peeter Vissak te zijn. Hij keek niet erg vriendelijk toen hij ons zag en hij was duidelijk verrast door onze aanwezigheid. De volgende dag ging het al wat beter en hij had een ontmoeting geregeld met de biologiëleraar. Deze leraar heet Juri en is bioloog geweest op een universiteit. Nu probeert hij de lokale jeugd enige vogelkennis bij te brengen, maar bijna niemand heeft een kijker, dus dat gaat erg moeilijk. Voor deze groep zijn de kijkers bedoeld. We kregen van Juri een rondleiding door de natuurgebieden in de omgeving, maar ook hier waren mede door de droogte geen spectaculaire vogels te zien. Wel de zeer algemene Roodmus. In het gebied waren mooie hoogveengebieden met veel bloeiende planten, waaronder verschillende orchideeën. De volgende dag werden we door Peeter rondgeleid door de reservaten waar hij het beheer over heeft. Mooie orchideeën maar geen vogels.

Omdat de school al gesloten was, werd speciaal voor ons op maandag 10 juni een officiële ontvangst geregeld met de directeur van de school. Het probleem was ook hier dat zelfs de directeur uitsluitend Ests sprak en dus moest alles via een tolk. Na de overhandiging van de kijkers en een toespraak van de directeur kregen we een rondleiding door de school. Als uitsmijter kregen we koffie met banaan aangeboden, een merkwaardige combinatie. Vervolgens moesten we een verhaal in het VIP-boek van de school schrijven.

Op de kaart hadden we gezien, dat zo'n 20 kilometer ten noorden van Virtsu, het plaatsje Matsalu ligt, aan de baai die naar dit plaatsje is genoemd. Ik herinnerde mij een vangst van een Spreeuw op ringstation AW duinen die met een Matsaluring geringd was. Ik informeerde bij Peeter of daar een vogelringstation was en hij bevestigde dat. Nadat ik hem verteld had dat ik zelf ook op een ringstation werk en graag bij Matsalu wilden kijken, zou hij dat regelen. Toen we de volgende dag met hem naar Matsalu reden, bleek door onze gebrekkige Engelse communicatie, dat het geen ringstation was, maar een vogeltrekstation. Dit is vergelijkbaar met ons Vogeltrekstation Arnhem. Dus een soort administratief centrum van waaruit het ringen georganiseerd wordt. Wel leuk om het eens te zien, het ziet er zeer professioneel uit. Het is gevestigd in een vele honderden jaren oude gerestaureerde Duitse kasteelboerderij. Ze hebben er een leuk bezoekerscentrum bij met diorama's waarin vooral geprepareerde vogels getoond worden. Verder is er ook een expositiezaaltje waar op dat moment een vogelfotograaf exposeerde met fraaie foto's. De meeste indruk maakten de foto's waarop enorme troepen Stellers Eidereenden te zien waren, allen in de omgeving gefotografeerd. De volgende dag vertrokken we voor een paar dagen naar het Oostzee eiland Saaremaa. Landschappelijk één van de mooiste plaatsen die we gezien hebben. We zagen er zelfs enige leuke vogelsoorten zoals Zeearend en Kraanvogels. Enige dagen later zijn we weer teruggeden naar Polen, waar we meer het binnenland zijn in gegaan. Onder andere naar het Bialowieski Nationaal park. Hier zagen we Wilde zwijnen en een Marter met jongen. Bij een stuwmeer, waar nog wel water was, eindelijk grote aantallen vogels, zoals Kokmeeuwen, Witwang-, Witvleugel- en Zwarte Sterns. Bij een moeilijk te vinden moerasje ook nog drie Zwarte Ooievaars, meerdere Schreeuwarenden en Poelsnippen en twee keer een Hazelhoen. Ook de Waterrietzangers waren hier met enige paren aanwezig evenals veel Waterrallen, Watersnippen, Tureluurs en Kieviten. Omdat het aantal leuke vogelsoorten en zeker het fotograferen hiervan tegeviel, zijn we eerder dan noodzakelijk was weer naar Nederland vertrokken.

Bij deze wil ik de mensen die deze actie financieel of met een kijker ondersteund hebben bedanken.